

Արսեն Ալեքսանդրի Բորոխյան

✉ a.bobokhyan@ysu.am

Պատմության ֆակուլտետ

Հնագիտության և ազգագրության ամբիոն
Դոցենտ

Կրթություն

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Ֆակուլտետ	Պատմության
Տարեթիվ	1992 - 1997
Աստիճան/կոչում	Դիպլոմավորված մասնագետ

Գիտական աստիճան/կոչում

Հաստատություն	ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ
Տարեթիվ	2001
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների թեկնածու
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ
Գիտական ղեկավար	Էմմա Խանզադյան
Գիտական թեմա	Ծովափն հինառաջավորասիական առևտրական և մշակութային հարաբերություններում (Ք.ա. 3-րդ հազ. վերջ-2-րդ հազ. առաջին կես)

Լեզուների իմացություն

Հայերեն Րусский English Deutsch

Publications

Հոդված

Հին Հայաստանի «ցից քարերը»

Ավետիսյան Հայկ, Գևորգյան Արտակ, Մկրտչյան Լևոն, Բորոխյան Արսեն

Լրաբեր հասարակական գիտությունների 2023 198-210

Հոդված

Ք.ա. III հազարամյակի վերջի «Գերերաշտը» և վիշապ-քարակոթողների առաջացման խնդիրը

Բորոխյան Արսեն, Գրեկյան Երվանդ

Լրաբեր հասարակական գիտությունների 2022 223-249

Հոդված

Պավել Ավետիսյան (Ծննդյան 65-ամյակի առթիվ)

Բորոխյան Արսեն, Դալայան Տորո

Պատմաբանասիրական հանդես 2022 335-338

Հոդված

ЭТАЛОННЫЕ МАТРИЦЫ МЕРНЫХ ГИРЬ ИЗ ШЕНГАВИТА

Акоп Симонян, Арам Геворкян, Арсен Бобохян

Армянский гуманитарный вестник 2022 19-29

Հոդված

Սեդա Դեվեջյանի ներդրումը հայ հնագիտության մեջ
Ավետիսյան Պավել, Բոբոխյան Արսեն

Լրաբեր հասարակական գիտությունների 2021 328-335

Հոդված

Ծովքից դեպի Տրոյա. Արամ Քոսյանի գիտական ժառանգությունը

Բոբոխյան Արսեն

Լրաբեր հասարակական գիտությունների 2021 364-369

Հոդված

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ. ԱՆՎԱՆԻ ՀՆԱԳԵՏԻ 100-ԱՄՅԱԿԻ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ
ՊԱՎԵԼ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ, ՌՈՒԲԵՆ ԲԱԴԱԼՅԱՆ, ԱՐՄԵՆ ԲՈԲՈՒՅԱՆ

Պատմաբանասիրական հանդես 2021 284-288

Հոդված

ԿԱԹՔԱՐ-ՎԻՇՆԱԴՔԱՐ. ԵՐԱՆԴ ԼԱԼԱՅԱՆԻՑ ՀԱՐՅՈՒՐ ՏԱՐԻ ԱՆՑ

Արսեն Բոբոխյան

Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի աշխատություններ - 3 2021 20-35

Հոդված

ԿՈՄԻՏԱՍԸ ԵՎ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՈՃԻ» ԽՆԴԻՐԸ

Արսեն Բոբոխյան

Կոմիտասի թանգարանի տարեգիրք: Կոմիտասը և միջնադարյան երաժշտական մշակույթը: 2021 8-27

Հոդված

Գրախոսական՝ Գոհար Կարապոզյան, Նախիջևանը եվրոպացի ճանապարհորդների ուղղեգրություններում (XIII-XVII դդ.)

Բոբոխյան Արսեն

Պատմաբանասիրական հանդես 2020 252-257

Հոդված

Մեծ Մասիսի նորահայտ «Վիշապ» կոթողը, և լեռան նշանակությունը տարածաշրջանային համատեքստում

Բոբոխյան Արսեն, Տարոնցի Սևակ

Պատմաբանասիրական հանդես 2020 47-67

Հոդված

«Թարմանա ծովն ու Արարա լեռը». կենսատարածքի կազմակերպման առանձնահատկությունները Վանա լճի ավազանում Զ.ա. II հազարամյակում

Բոբոխյան Արսեն

Լրաբեր հասարակական գիտությունների 2020 248-280

Հոդված

ՄԻՀՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ, «ՎԻՇԱՊ» ԶԱՐԱԿՈՌՈՂՆԵՐԻ ԵՎ ԼԵՈՆԱՅԻՆ ՏԵՄԵՆՈՍՆԵՐԻ ՇՈՒՐՁ ԱՐՍԵՆ ԲՈՔՈՒՅԱՆ

Լրաբեր հասարակական գիտությունների 2020 446-451

Հոդված

ՆԱԽԻՋԵՎԱՆԻ ՊԱՏՄԱՄՇՈՎՈՒԹՅՈՒՆ ԼՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՐՈՆՁԻ ԵՎ ԵՐԿԱԹԻ ԴԱՐԱՇՐՋԱՆՈՒՄ ՀԱՅՎ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ, ԱՐՏԱԿ ԳՆՈՒՆԻ, ԱՐՍԵՆ ԲՈՔՈՒՅԱՆ

Բանբեր հայագիտության 2020 117-137

Հոդված

ԱՐՏԱԿ ՍՈՎՍԻՍՅԱՆ. ԸՆԿԵՐԸ, ԳԻՏՆԱԿԱՆԸ, ԶԱՂԱՔԱՑԻՆ

ԱՐՍԵՆ ԲՈՔՈՒՅԱՆ

Լրաբեր հասարակական գիտությունների 2020 324-328

Հոդված

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԱՏԵՂՇԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՇԵՐՏԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԴՐԱ ԹՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Արսեն Բոբոխյան

Կոմիտասի թանգարանի տարեգիրք: Կոմիտասը և միջնադարյան երաժշտական մշակույթը: 2020 51-86

Հոդված

Լանդշաֆտի հնագիտական ուսումնասիրության առանձնահատկությունները

Ավետիսյան Հայկ, Բոբոխյան Արսեն, Գնունի Արտակ, Մկրտչյան Լևոն, Ավետիսյան Նատալյա

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2019 95-106

Հոդված

Վիշապ կոթողներն՝ ըստ Ատրպետի արխիվային նյութերի

Բոբոխյան Արսեն

Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի աշխատություններ - 3 2019 8-20

Հոդված

Հնագույն քաղաքակրթությունների հարցերին նվիրված երկրորդ ֆորումը

Բոբոխյան Արսեն, Վահան Տեր-Ղևոնդյան

Լրաբեր հասարակական գիտությունների 2019 307-311

Հոդված

Թաղման ծեսի իրավիճակային վերլուծության փորձ

Ավետիսյան Հայկ, Բոբոխյան Արսեն, Գնունի Արտակ, Ավետիսյան Նատալյա, Լևոն Մկրտչյան

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2019 145-157

Հոդված

Կունտարա սրբավայրը և կունկունուցի քարը

Բոբոխյան Արսեն

Վիշապը հեքիաթի և իրականության սահմանին 2019 450-461

Հոդված

Notes on Uartian period pottery traditions in Armenia

Hayk Avetisyan, Pavel Avetisyan, Arsen Bobokhyan, Knarik Navasardyan, Artak gnuni

Հայագիտության հարցեր 2019 84-102

Հողված

ՄԻՐԻԿԻ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆԱԽՄԲԻ ՊԵՂՈՒՄՆԵՐԻ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հայկ Ավետիսյան, Արսեն Բոբոխյան, Արտակ Գևուհի, Գագիկ Սարգսյան

Լրատու - Մեսրոպ Մաշտոց համալսարան 2019 4-20

Հողված

ՀԵՔԻԱԹԻՑ ԴԵՊԻ ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Արսեն Բոբոխյան

Վիշապը հեքիաթի և իրականության սահմանին 2019 8-32

Հողված

ԼՃԱՇԵՆԻ «ՎԻՇԱՊԻ» ԴԱՍԲԱՐԱՆԸ. ՆՈՐԱՀԱՅՑ ԿԵՆՍԱՓԱՍՏԵՐ

Աշոտ Փիլիպոսյան, Ռուզան Մկրտչյան, Հասմիկ Սիմոնյան, Արսեն Բոբոխյան, Արտավազդ Չաքյան

Վիշապը հեքիաթի և իրականության սահմանին 2019 574 - 584

Հողված

ԱՐՆԵՆԻ ԶԱՐԱՑԱԾ ԵՎ ԶԻՎԱՅԻ ՊԱՀԱՊԱՆ ՎԻՇԱՊՆԵՐԸ. ԱՈՍՍՊԵԼԻՑ ԴԵՊԻ ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Բորիս Գասպարյան, Արթուր Պետրոսյան, Դմիտրի Առաքելյան, Արսեն Բոբոխյան

Վիշապը հեքիաթի և իրականության սահմանին 2019 585-592

Հողված

ՎԻՇԱՊ ԶԱՐԱԿՈԹՈՂՆԵՐԻ ԹԱՍԱՁԵՎ ՓՈՐԿԱԾՔՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՉՈՒԳԱՀԵՌՆԵՐԸ

Հայկ Ավետիսյան, Արտակ Գևուհի, Լևոն Մկրտչյան, Արսեն Բոբոխյան

Վիշապը հեքիաթի և իրականության սահմանին 2019 593-625

Հողված

Արագածի թիկունքում ընդհանուր ներածական

Հայկ Ավետիսյան, Պավել Ավետիսյան, Ռուբեն Բադայան, Ֆրիսա Բաբայան, Արսեն Բոբոխյան

ԱՐԱԳԱԾԻ ԹԻԿՈՒՆՔՈՒՄ: Հնագիտական հետազոտություններ նվիրված Տելեմակ Խաչատրյանի հիշատակին
2018 5-9

Հողված

Հայաստանի մեգալիթյան հուշարձանները և դրանց դասակարգման խնդիրը

Հայկ Ավետիսյան, Արտակ Գևուհի, Արսեն Բոբոխյան, Գագիկ Սարգսյան

ԱՐԱԳԱԾԻ ԹԻԿՈՒՆՔՈՒՄ: Հնագիտական հետազոտություններ նվիրված Տելեմակ Խաչատրյանի հիշատակին
2018 60-68

Հողված

Դվինի երկաթեդարյան մարդակերպ քանդակը

Հայկ Ավետիսյան, Արտակ Գևուհի, Արսեն Բոբոխյան

Խոսրով Կոտակից մինչև Կարո Ղաֆադարյան. Չեկոլցումների հիմնադրույթներ 2017 35-38

Հողված

Էմմա Խանզադյանը և վիշապաքարերի հետազոտությունը

Ռուզան Մկրտչյան, Արսեն Բոբոխյան, Աշոտ Փիլիպոսյան, Հասմիկ Սիմոնյան, Արտավազդ Չաքյան

Մեծամորյան ընթերցումներ 2017 93-112

Մենագրություն

Armenian vine and wine

Aleksandr Yesayan, Nelli Hovhannisyan, Boris Gasparyan, Suren Hobosyan, Marina Dallakyan,

Arsen Bobokhyan

2017 440

Մենագրություն

Հայկական խաղող և գինի

Ալեքսանդր Եսայան, Նելլի Հովհաննիսյան, Արսեն Բորիսյան, Դալլակյան Մարինա,

Սուրեն Հոբոսյան, Բորիս Գասպարյան

2017 440

Հոդված

Բ.Բ. Պիոտրովսկին և հնագիտությունը,

Հայկ Ավետիսյան, Արսեն Բորիսյան, Արտակ Գևունի

Հայագիտության հարցեր 2016 204-208

<http://www.armin.am/am/Journal>

Հոդված

Ոգելից խմիչքների հիշատակությունը Աստվածաշնչի հայերեն թարգմանության մեջ և դրանց պատմա-մշակութային համատեքստը

Արտակ Գևունի, Հայկ Ավետիսյան, Բորիս Գասպարյան, Արսեն Բորիսյան

Էջմիածին 2016 119-133

<http://www.armenianchurch.org/index.jsp?sid=1&id=29500>

Հոդված

Լանդշաֆտի մոդելավորումը վաղ հասարակություններում և նրա ուսումնասիրության արդի հիմնախնդիրները

Հայկ Ավետիսյան, Ա.Բորիսյան, Ա.Գևունի, Հ.Դանիելյան

Հայաստանի հնամարդաբանության և հնաժողովրդագրության հարցեր. Միջազգային գիտաժողովի հիմնադրույթներ

2016 5-8

Հոդված

Վիշապաքարերը Տարագրոսի ուսումնասիրություններում

Բորիսյան Ա. Ա., Հովհաննիսյան Կ. Հ.

Լրաբեր հասարակական գիտությունների 2016 240-253

Մենագրություն

Բրոնզ-երաթեղարյան Սյունիքի սրբազան լանդշաֆտը, հնագիտական հետազոտություններ, Հ.Ավետիսյան, Ա.Գևունի, Ա.Բորիսյան, Գ.Սարգսյան

2015 230

Գիտաժողովի նյութ

PROMOTION TO THE PRESERVATION OF ARMENIAN WINE GRAPE DIVERSITY FOR WINE PRODUCTION BY DEVELOPMENT AND PUBLICATION OF BILINGUAL BOOK ON ARMENIAN VINES AND WINES

Aleksandr Yesayan, Marina Dallakyan, Boris Gasparyan, Arsen Bobokhyan, Suren Hobosyan,

Zaruhi Muradyan, Astghik Danielyan, Hovhannisyan N.

Գիտաժողովի նյութ

Լանդշաֆտի մոդելավորումը վաղ հասարակություններում և նրա ուսումնասիրության արդի հիմնախնդիրները

Ա. Գևունի, Հ. Ավետիսյան, Ա.Բորիսյան, Հ.Դանիելյան

Գիտաժողովի նյութ

Լանդշաֆտի մոդելավորումը վաղ հասարակություններում և նրա ուսումնասիրության արդի հիմնախնդիրները

Հ. Ավետիսյան, Ա. Բորիսյան, Ա. Գևունի, Հ. Դանիելյան
